

ODŠEL JE FRANCI PAVŠER, KI JE RADIJSKIM POSLUŠALCEM PŘIBLIŽEVAL PLANINSTVO

ONEMEL JE BARŽUNASTI GLAS

MARJAN RAZTRESEN

Tako dolgo je že tega, da je komaj še res, ko smo se tistega avgustovskega dne z avtobusom pripeljali do Mojstrane in jo po takratni vsesplošni navadi ubrali po cesti proti Vratom. Za skupno pot na visoko praznovanje Triglava smo se že v Ljubljani dogovorili **Franci Pavšer**, **Tomaž Terček** in jaz, pridružil se nam je še takratni novinar **Tone Vahen**, ker je Francija prosil, naj bi ga vzeli s seboj, ker še ni bil »tam gor«, pa je šel z nami tudi **Mirko Strehovec**, naš radijski novinarski kolega.

Edino s Francijem sva že kdaj prej skupaj ubirala planinske poti, vsi pa smo vedeli, da je od nas samo Mirko nasploh prvič v gorah; bolj kot ta športna dejavnost so ga zanimali nogomet in drugi športi, predvsem z žogo. Pot se je kajpada vlekla in ko smo prišli v Vrata, je Mirko prvič vprašal, ali bomo že kmalu na vrhu. Drugič je bilo, ko smo se začeli vzpenjati Čez prag in potem je taisto do Begunjskega studenca vprašal še velikokrat. Predvsem pri studencu, ki je takrat še dobro curljal in ob katerem še ni bilo nobenih kupov odpadkov, se je odločil: če ne bomo čez četrte ure na vrhu, name ne računajte več.

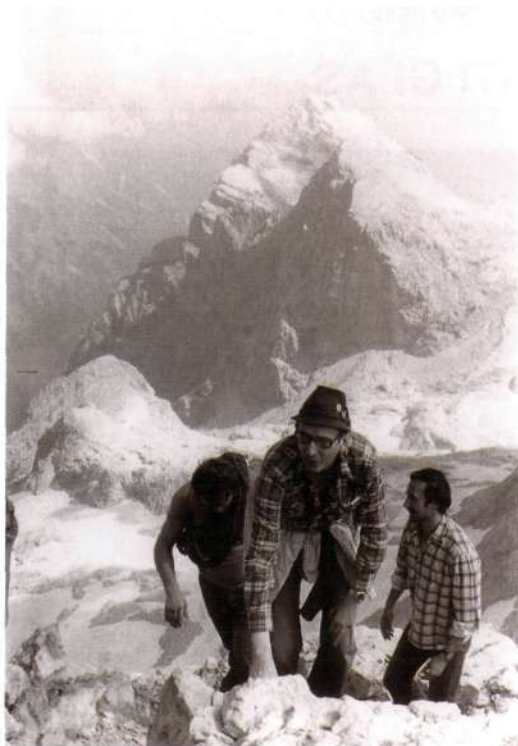
Vendarle smo prišli do Kredarice in tam pošteno proslavili predvsem Mirkov višinski rekord, večer pa je bil nabit z domisljicami, katerih avtor je bil velik del Franci. Klicali smo se playboy ali Jože – tako je namreč dolgo let Franci imenoval vsakogar, pa naj ga je še tako odlično poznal ali ga je videl prvič. Na koncu smo bili vsi Jožeti, s Francijem vred.

Navsezgodaj zjutraj smo odrinili iz kočice proti vrhu, pri skali tik nad takrat še velikim Triglavskim ledenikom, na kateri je zdaj velikanska markacija, pa se je Mirko vlegel na zelo navpičen kamen in izjavil, da bo to njegov življenjski višinski rekord, ker v prav kratkem času zanesljivo še ne bomo na vrhu gore. Predvsem Franci ga je med našim huronskim krohotanjem in zbadanjem z resnim obrazom spodbujal, da njune radijske hiše vendar ne more tako zelo osramotiti – in tako smo skupaj prišli do Aljaževega stolpa, od koder je Franci tistega 26. avgusta leta 1978, ob 200-letnici prvega pristopa na najvišjo slovensko goro, spet opravil neposredni radijski prenos z vrha Triglava, kot je 23. avgusta 1964 opravil prvega z vrha Triglava v zgodovini slovenskega radia, drugi pa smo o proslavljanju na vrhu Triglava poročali vsak za svoj medij. Že leta 1966 se je prvič v neposrednem radijskem prenosu oglasil tudi s Kredarice ob 70-letnici Triglavskega doma.

Franci, letnik oseminrtideset, se je rodil v Splitu, ker so očeta – žandarmerijskega častnika pač poslali tja na službovanje, in tam obiskoval prva dva razreda osnovne šole, po koncu vojne pa se je družina vrnila v Slove-

V gorah je imel vedno na glavi zelen planinski klobuček; med enim od neposrednih prenosov z vrha Triglava, za katerega je bil tonski mojster Matjaž Culiberg.

Franci Pavšer na poti na Triglav na proslavljanje 200-letnice prvega pristopa na to goro

nijo, domov v Žiče na Štajersko. Kadar je mnogo pozneje nanese beseda o tem, od kod je doma, je vedno dejal, da je iz Žič pri Slovenskih Konjicah.

Gimnazijo je obiskoval v Celju, kjer je bil njegov profesor tudi **Tine Orešnik**, ki ga je zastupil z ljubeznijo do narave in predvsem do gorá. Po maturi je odšel v Ljubljano, kjer je imel namen kaj študirati, vendar ga je življenje speljalo na druga pota. Kot strasten in dober sestavljalac križank je nekaj svojih izdelkov ponudil časopisom, ki so jih objavili, ker so bili pač dobri, leta 1962 pa se je prijavil na razpis za radijskega športnega reporterja in bil kot edini od neštevilnih prijavljenih sprejet v uredništvo, v katerem sta bila do njegovega prihoda samo **Slavko Tiran** in **Stane Urek**.

Francija niso pretirano zanimali športi, nad katerimi je zdihovala večina mladih fantov, igre z žogo, ampak predvsem kolesarstvo, planinstvo, smučanje in atletika. Tega se je lotil in predvsem to – ob tem pa še marsikaj drugega – je potem delal vse življenje – zaradi potreb svoje radijske hiše in iz ljubezni do takrat medijsko skoraj zanemarjenih športov in dejavnosti.

Bil je radijski poročevalec in komentator s petnajstih olimpijskih iger, osmih zimskih in sedmih poletnih. Bil je prvi slovenski radijski reporter, ki se je v eter »v živo« oglasil iz letala nad Slovenijo. Za novinarsko delo je kot edini slovenski športni novinar doslej prejel nagrado iz sklada Toneta Tomšiča, za delovanje na športnem

področju je prejel Bloudkovo plaketo, za življenjsko delo na radijskem področju zlati mikrofonski Mirka Strehovca, za zasluge na planinskem področju šele pred nekaj leti zlato značko Planinske zveze Slovenije, na katero je bil še posebno ponosen.

Prehodil je veliko planinskih poti in bil na številnih slovenskih gorskih vrhovih, dve gori pa sta bili njegova nikoli uresničena velika želja: »Žal mi je, da nisem bil na Špiku, in prav jezi me, da nisem bil nikoli na Stolu.« je nekajkrat dejal v intervjujih svojim časopisnim kolegom. »Verjetno bosta ti dve gori ostali prazen list v moji planinski beležnici.«

Še ena želja se mu ni uresničila: da bi s sinom, ki je tudi Franci in tudi uspešen radijski reporter, skupaj poročala z olimpijskih iger.

Pred nekaj več kot petimi leti sva se – kot pogosto na različnih medijsko zanimivih dogodkih – spet srečala na ljubljanskem letališču Brnik, kot sva se mnogokrat pred tem, ko se je iz tujine vrnila slovenska alpinistična odprava. Predvsem Jezerjani so svojima **Davu** in **Dreju Karničarju**, ki sta presmučala Anapurno od vrha do baznega tabora, že na Brniku pripravili nadvse lep sprejem, vrhunec proslavljanja pa so napovedali na Jezerskem. Ker sam ni nikoli vozil avtomobila, ker da je novinarsko delo že brez tega dovolj zahtevno, kot je govoril, sva se skupaj odpravila po dolini Kokre, se spotoma nekajkrat ustavila in se zelo pozno ponoči vrnila v Ljubljano, med vožnjo pa vseskozi filozofirala o alpinizmu in gorništvu nasploh, o izvrstnih »naših«, o skrajnih mejah možnega na tem področju, o absolutni veličini številnih slovenskih dosežkov z marsikaterega področja in še o marsičem, kar pride pozniša razpravljalcema pač na misel.

Leta 1998 se je upokojil, pred letom ali kaj so se pokazale posledice nerednega in s stresi obremenjenega novinarskega življenja. Prve lanske decembrske dni je umrl, 7. decembra 2000 so ga pokopali na ljubljanskih Žalah. Želja njegovih najbližjih je bila, naj prijatelji in znanci namesto cvetja na njegov grob pošljejo denar prebivalcem Loga pod Mangrtom, ki jih je narava tako hudo udarila.

Ko bi mogel, bi mi gotovo rekel: »Jože, sam bi zanesljivo podpisal tako pametno odločitev!«

Odsanjano

NEŽA MAURER

*Na skalnem vrhu.
Vse lepote pod mano.
Moje! Moje!*

*Razširim roke,
zaprem oči –
in se vržem navzdol.*